

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 25.

V Ljubljani, sobota 30. januarja 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 12. pritličje.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din, za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščenecv, stane vsaka beseda 50 para. Debela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 3.— Din. Pri večjem številu objav popust.

Proletarci, branite svoja prava!

Jugoslovanske meščanske stranke in sploh vsa jugoslovanska buržuazija, vodijo že delj časa najljutejšo in najbrezobzirnejšo ofenzivo proti delavstvu in proti vsem njegovim dosedanjim socialnim in političnim pridobitvam. Sistematično okrnjevanje socialno političnih ustanov, preganjanje delavstva in njegovih organizacij, »en gros« zapiranje njegovih zaupnikov, kakor nam to pričajo zadnji tajinstveni pogromi v Belgradu in drugod — vse to kaže, da se hoče naša buržuazija izmotati iz svojih političnih, gospodarskih, finančnih in mednarodnih neprilik na račun delavstva in kmeta, na račun našega prepotpečljivega delovnega naroda.

Davek na ročno delo, ukinjenje 8 urnega delovnika, reduciranje starostnega in bolniškega zavarovanja, znižanje eksistenčnega minimuma, zaščitna izvozna in uvozna politika za velešpekulante — že ta vprašanja sama karakterizirajo dovolj zgovorno socialno in demokratsko pojmovanje naše velepatrijotske buržuazije. Način, kakor se je pa te dni reševal v finančnem odberu vladni proračun, in kakor se sploh v odločilnih vladnih krogih ceni potrebe in voljo večine naroda, je tako nesocialen, tako vnebovpijoč, kakor bi hujše ne mogel biti. Vsa vladna takozvana štednja se vrši na račun najnujnejših ljudskih potreb; reducira se potrebne uradne osebe, reducirajo se potrebne ustanove — na drugi strani se pa trosi ogromne svote v neproduktivne svrhe. Proračun zandarmerije je več, kakor proračun ljudske prosvete, proračun vojnega ministrstva je več, kakor proračun ministrstva za socialno politiko, narodno zdravje in še par drugih nevojaških ministrstev!

Jugoslovanska buržuazija in njena vlada se hočeta rešiti in utrditi — čeprav sta vsled svoje nesposobnosti in svoje slepe politične strasti zavozila svoje finance in svoje gospodarstvo in zapravila ves svoj ugled doma in v tujini. Rešiti in utrditi se hočeta za vsako ceno, poslužujoč se vsakega sredstva. Fizično in moralno propadanje naroda, obup, beda večine, vedno hujša, vse ogrožajoča brezposelnost delavstva — vse to so stvari, ki se vlade in buržuazije in vseh njenih predčednih in prepoštenih strank ne tičejo.

Tičeje se pa močno delavstva samega.

Revolucionarni, razredno zaveden proletarijat mora braniti svoje pravice, braniti svojo ogroženo eksistenco. Rešitev je le v njegovi sklenjeni zavestni sili, v njegovih enotnih organizacijah. Če hočemo zlomiti politično in socialno reakcijo, moramo razgibati najširše proletarske mase, aktivirati in povesti jih v naše organizacije, ki morajo voditi energično, trajno in nepopustljivo borbo. Iztrebiti moramo vsak pacifizem in oportunizem v

Pred razpustom Nar. skupščine?

Belgrad, 30. jan. Pašič je prispel, vse je čakalo nanj, pa se ni doslej še nič zgodilo... Napetost je velika, za sejo Narodne skupščine, ki je včeraj začela zborovati, in ki ni prinesla nič novega, se nihče ne zmeni. Ves interes poslancev in javnosti je koncentriran na delo v posameznih parlamentarnih klubih, zlasti v radikalnem in v radičevem. Niti najbolj vplivni radikalni prvaki ne skrivajo več, da so mogoča velika presenečenja, da je resno računati z možnostjo, da se Narodna skupščina razpusti, da se razpišejo volitve, da bo mogel Pašič vendar obdržati oblast in vstvariti potom volitev ugodnejšo situacijo zase. Radič se dobro zaveda, da po sprejetju proračuna v skupščini postane radikalom lahko odveč, zato dela sedaj intenzivno na zrušitvi radikalnega kluba. Radikalni

bi se radi otresli Radiča, Radič radikalov in tako naprej. In to naj bi bil sporazum in vlada? V bližnjih dneh mora nastati preobrat.

Belgrad, 30. jan. Pašič je bil sprejet včeraj v avdienci pri kralju. Avdienca se je tikala nejasnega političnega položaja, ki ga bo morala radikalna stranka razčistiti, če ne mara v svoji lastni sredi neljubih dogodkov, ki bi škodovali njenemu političnemu vplivu v državi. Radikalni parlamentarci se očitno bavijo z načrtom o široki rekonstrukciji vlade, da dobe zanesljivejšo oporo, kakor Radič. Vprašanje sodelovanja Radiča v vladi je torej na tehtnici, ni pa še odločeno ali z njim ali brez njega. Pri vsem je pa že sedaj očitno, da je tudi položaj Pašiča močno omajan. Ljuba Jovanović ima močne izglede zase.

Bethlen mora demisijonirati.

Dunaj, 30. jan. Pritisk javnosti in zunanjih sil na madžarsko vlado je tako silen, da je pričakovati od trenutka do trenutka demisijo Bethlenove vlade. S padcem Bethlenove vlade je tudi zapečaten usoda Horthyjevega režima. Vse kaže, da so se velesile uverile o krivdi Horthyja, še več, o njegovi direktni soudeležbi v ponarejevalni in zarotniški aferi, ter da je sprememba režima na Madžarskem potrebna, da se vsaj v neki meri vzdrži ravnovesje v podonavskem ozemlju. Kot naslednik Bethlena se imenuje grof Appony, star

madžarski aristokrat, konservativnih nazorov, ki je pa vendar vladal potom parlamenta in na podlagi zakona. Na zrušitvi krvavega sedanjega režima bo imel gotovo največ zaslug ogrski proletarijat, ki je vodil borbo do kraja.

Budimpešta, 30. jan. Predstavnik Francoske banke je včeraj v spremstvu svojega pravnega zastopnika posetil višjega državnega pravdnika dr. Sztraheja. Francozi zahtevajo, naj se uvede ponovna dopolnilna preiskava glede ponarejevalne afere.

Sestanek Male antante.

Belgrad, 30. jan. Ker Mala antanta nima pravih skupnih interesov in ker se naslanjajo zvezane države na svoje protektorice, se niso še mogle zediniti na čas, kdaj se vrši konferenca Male antante. Nihče sam je izjavil včeraj v avdienci pri kralju, da vprašanje konference še ni rešeno. Vohče hočejo imeti konferenco sredi februarja ali začetkom marca v Subotici ali Zagrebu, ne na Bledu, kakor je

bilo določeno. Kakor se dogodki razvijajo, te konference ne bo, in če se konferenca tudi skliče, ni pričakovati od nje nobenega uspeha, ker te države razdružujejo nasprotujoči si interesi. Naša država je najbolj interesirana na vprašanju nepriznanja Rusije in bulgarskega vprašanja, na katerih pa druge zvezne države nimajo prav nobenega zanimanja.

Preganjanje komunistov.

Belgrad, 30. jan. Po silnem in tajinstvenem postopku pri aretacijah komunistov, je bilo pričakovati velikih senzacij. Iz previdnosti pa so oblastva do zadnjega popolnoma molčala o vzroku aretacij. Šele sedaj objavljajo, da je policija kaznovala vse aretirane komuniste za razne pregreške z zapornim po 10 do 15 dni. Samo 6 komunistov je bilo izročenih sodišču. Očitno gre le

za »državi nevarne« delikte, ki jih bo treba šele ugotoviti. S tem je pa tudi senzacija dozorela in doživela svoj — majhen konec.

Posledice te neprevide in neutemeljene akcije naše modre vlade so se pa že pokazale ne samo doma, nego tudi v tujini. Misija Stojadinoviča je bila še bolj otežena vsled došlih vesti o aretacijah in grozeči revoluciji pri nas.

DR. LUTHER JE DOBIL ZAPUPNICO.

Berlin, 30. jan. Po burni debati je berlinski parlament v poimenskem glasovanju podal zaupnico dr. Lutheru s 160 proti 149 glasovom. Glasovanja se niso udeležili socialni demokrati, ki se jim zazdelo smešno počenjanje nemških nacionalcev in takozvanih narodnih socialcev.

NARODNA SKUPŠČINA.

Belgrad, 30. jan. V petek se je po daljšem odmoru zopet sestala narodna skupščina, da predvsem v svoji plenarni seji odobri državni proračun za l. 1926/27. Obenem bo sklepala o nekaterih manjših zakonskih načrtih. Ko se odobri državni proračun, bo narodna skupščina bržčas razpuščena. Odvisno je to od vprašanja krize pri namestovanju koalicijski vladi. Seja narodne skupščine se je pričela dopoldne ob enajstih. Po odobrenju zapisnika in po prečitavanju nekaterih ukazov, je skupščina prešla na dnevni red, ki je imel v programu razpravo zakonskega načrta o ustanovitvi Obrtniške banke.

DEMONSTRACIJE PROTI NEMCEM V ITALIJI.

Rim, 30. jan. V Italiji so pričeli dijaki demonstracije proti Nemčiji zaradi propagande na bojkot proti italijanskemu blagu. Skoro 2000 vseučiliških dijakov je nastopilo v izprehodu, preprečilo nadaljnji pouk v srednjih šolah, ter odkorakalo pred nemško poslanstvo. Demonstracije so trajale ves dopoldan. Ob 2. uri popoldne so dijaki priredili demonstrativni obhod ter vzklikali „Proč z Nemčijo“. Demonstracije so se vršile tudi po drugih italijanskih mestih. Vlada Mussolinija je poslala v nemški konzulat dva svoja uradnika, da obžalujeta dogodke. Uradni list „Tribuna“ odločno nastopa proti demonstracijam, češ, da je to ostarek stare demokratske ere ter nečastno fašistovskega režima. Tribuna in vlada pa pozabljata pri tem, da je fašizem, ki dela krivice, nasilja ter vzgaja neprimerno surovost, ki jo je poznal v zgodovini še malokateri režim kapitalistične družbe.

GROZNE VIHRE V ČRNI GORI.

Cetinje, 30. jan. Včeraj je tu divjal grozen orkan, ki je porušil nešteto domov. Uničil je tudi veliki hangar v Podgorici.

ZRAČNI POLET V ARGENTINIJO.

Madrid, 30. jan. Major Franco je z dvema tovarišema v vodnem letalu včeraj dosegel pristanišče Porto Praya na Kanverških otokih. Polet od Sas Palmas na Kanadskih otokih preko Atlantskega oceana je trajal devet ur.

Borza.

Danes notira Zagreb. Berlin 13.445 do 13.545 (13.44—13.54), Italija 227.48 do 229.88 (227.66—230.06), London 274.78 do 276.78—276.78 (274.60—276.60), Newyork 56.35—56.95 (56.32—56.92), Pariz 212.50 do 216.50 (211—215), Praga 167—169 (167.125 do 169.125), Dunaj 7.9416—8.0416 (7.944 do 8.044), Curich 10.898—10.928 (10.902 do 10.982).

Curich. Belgrad 9.145 (9.155), Budimpešta 72.60 (72.60), Berlin 123.40 (123.40), Italija 20.89 (20.90), London 25.215 (25.2075), Newyork 518.50 (518.50), Pariz 19.53 (19.53), Praga 15.345 (15.35), Dunaj 73.02 (73), Atene 7.30, Bukarešt 2.21 (2.24), Sofija 3.60 (3.60), Bruselj 23.60 (23.55), Varšava 72.50 (72.50).

Mala antanta v škripcih.

Z velikim političnim pompom so jo osnovali male države Češkoslovaška, Rumunija in Jugoslavija, pod protektoratom Poincaireja, ki je hotel ustvariti na vzhodu železno mejo v obrambo proti Rusiji. Rumunija se je bala za Besarabijo, Češkoslovaška pa je mislila, da si ustvari obenem močno politično zaslombo v veliki antanti, kjer bi hotela propagirati svoje gospodarsko-politične namene. Jugoslavijo je gnala v malo antanto reakcija v ruskem vprašanju, dalje vpliv in svetovni politiki ter potreba po kreditu in posojilu, ki ga je iskala in ga še danes išče.

Poljska se tej zvezi ni hotela pridružiti.

Že iz teh podatkov je razvidno, da mala antanta ni bila osnovana iz skupne notranje potrebe teh držav, marveč iz povsem drugih postranskih namenov, katere naj bi zaveznice podpirale s svojim političnim vplivom. In to je povsem naravno, ker imajo te države povsem različne gospodarsko-politične namene na eni strani, na drugi strani so pa tudi gospodarsko in politično odvisne od raznih držav, ki odločajo v svetovni politiki.

Poincaire je hotel imeti malo antanto iz čisto imperijalističnega vidika, Rumunija istotako v obrambo Besarabije, Češkoslovaška pa potrebuje trg za svojo razvito industrijo, zaradi tega ni mogla vztrajati v bojkotu proti Rusiji, dočim je Jugoslavija popolnoma odvisna od Francije in služi rada tudi Rumuniji, in vrhoteč še do skrajnosti reakcionarna in hoče vztrajati v konservativizmu.

Ti različni interesi in različna nazoranja so privedle Češkoslovaško do pravega spoznanja v vprašanju Rusije. Dočim se Rumunija in Jugoslavija upirata priznanju sovjetske Rusije, je Češkoslovaška sklenila tudi proti volji svojih zaveznic priznati Rusijo in pustiti maloantantsko pobratimijo na cedilu. Usoda male antante je po našem mnenju zapečaten.

Že ustanovitev teh malih držav po vojni, ki se ne morejo ne politično ne gospodarsko razvijati, je bila ponesrečena. Mnogo bolj je pa nezdravo za razvoj, da na te male države hočejo vplivati velike države v svojem lastnem interesu in jih družiti, da si ne spadajo tako razkosane ne gospodarsko ne politično v eno skledo. Velika antanta hoče te države izrabljati v svoje sebične namene na stroške malih držav. V tem tiči glavno zlo in največja ovira za kolikor toliko zdrav razvoj v srednji Evropi.

Upamo, da bo sedaj, ko je Češkoslovaška zlomila reakcionarne naklepe, šel razvoj drugo pot ter da bodo za Češkoslovaško primorane priznati sovjetsko Rusijo tudi druge države, ki se sedaj boje kot vrag križa.

V DELAVSKE DOMOVE »DELAVSKA POLITIKA«!

Charles Dickens:

Božična pesem

v prozi.

Duh se ne mudi tu, marveč veli Scroogeju, da se prime njegovega plašča. Vihrata preko širne pustinje — kam? Na morje? Na morje. V svojo grozo vidi Scrooge, ko se ozre, zadnjo suho zemljo, strašansko vrsto skal — že za seboj; na ušesa mu bije grom valov, valujočih, bučečih in besnečih med strahovitimi votlinami, ki so jih izdolbili.

Na otožni čeri pogreznjene skale, približno miljo od obale, ob kateri se razbija viharno besneče vodovje, stoji samotni svetilnik. Veliki kupi morskega bilja se plazijo po njegovem temelju in ptice viharnice — gnane od vetra, bi si mislil, kakor morska trava od vode — se dvigajo in padajo okoli njega kakor valovi, nad kojimi plujejo.

A celo tu sta moža, čuvaja luči, zanetita ogenj, ki meče skozi razpoko v debelem, kamenitem zidu žarek svetlobe na neznansko morje. Sežeta si v roke nad hrapavo mizo, za katero sedita, in si želita ob čutari groga²⁰ vso srečo k Božiču. Starejši, z obrazom, poškovanim in razritim od viharjev, zapoje, bučeč kot sam vihar razgledno pesem.

Duh se ne mudi tu, marveč veli Scroogeju, naj prej in naprej, dokler se ne spustita, kot je dejal Scroogeju, dalje proč od obali na neko ladjo. Stojita poleg krmarja ob kolesu in častnikov pred

Hijene.

Borba, ki se točasno bje za Delavsko zbornico, za katere obstoj ne gre hvala naši jugoslovanski buržuaziji, temveč je plod razredne borbe svetovnega proletarijata, nam v najčistejši luči razgalja vso hijensko prav meščanskih strank. Tukaj, ko gre delavstvo Slovenije v boj za institucijo, ki je itak samo še preostanek že skoro popolnoma uničene socialne zaštite delavstva v državi, se te meščanske hijene poprijemljejo najnesramnejših sredstev, samo, da mu odvzamejo še to zadnjo silo socialne zaštite. Pri tem boju ne moti klerikalcev črna reakcija, niti deseta zapoved Mojzesa, ki pravi: **ne želi svojega bližnjega blaga**. Ne moti to demokratov kot monopolizatorjev kapitala, da ne bi celo metali na cesto nedolžnih delavcev, samo zaradi tega, ker delavstvo pravi: **kar je naše, si ne pustimo vzeti**. Vse zakone, vse paragrafe in merodajne činitelje kličejo na pomoč. Na pomoč, proti komu? Proti čistim državljanom, ki v potu svojega obraza, lačni, raztrgani, z jetiko v telesu, s krvavimi žulji svojih rok skrbijo za ugodno in razkošno življenje teh parazitov. Da, proti tem je naperjen ves boj te gnile meščanske družbe. Tu sta si sv. križ in kapitalistično brezverstvo podala roke, da izpijeta kakor hijene na bojišču po končani bitki, proletarijatu zadnjo kapljico njegove srčne krvi. Ta, sicer res izmučen in izmogan velikan dela pa še ni kadaver, v njem se še pretaka življenjska sila. On težko občuti strašne udarce kapitala na svojih plečih. A zaveda se tudi končnega cilja svojega življenja — **svobode**. Zato je tudi v tem boju zbral, združil vse svoje razredne

Rusko kitajski spor.

V našem listu smo že poročali o rusko kitajskem sporu zaradi iztočnih ruskih železnic. Ta spor je nekaj dni močno vznemirjal svetovno javnost, ker je bila nevarnost oboroženega napada med obema državama prav resna. Konflikt je povzročil v glavnem mandžurski vladodržec Tehang-Tso-Lin; po sredi so pa bile nedvomno tudi tuje intrige, zlasti angleških agentov. Energična intervencija moskovske vlade je uspela. Na ukaz iz Pekinga se je moral mandžurski tiran udati. Mandžurija je ogromna dežela, njeno glavno mesto Mukden je veliko, tipično orientalsko mesto. Naši slikarji predstavljajo grad v mukdenskem parku, pa mandžurskega generala Tehang-Tso-Lina.

sile, da vrže nasprotnika ob tla in **obdrži v svojih rokah, kar je njegovega**. Njegov pohod je zmagoslaven, ker predstavlja večino dela nad manjšino lenobe. Je pa to obenem glasen „memento“ vsem gnilih izrodikom meščanskih strank, da se delavstvo ne pusti več izsesavati, temveč, **da bo bojevalo neizprosno boj za svobodo in socialno ureditev družbe, dokler ne zmaga**. In s tem geslom je tudi zmagalo pri volitvah v Delavsko zbornico. A.

Novo zlo.

Trboveljska premogokopna družba ni bila nikoli preveč taktična in izbirna. Težila je brezobzirno za svojimi velekapitalističnimi načrti in interesi. Potrebe konsumentov in svojega števila dela delavstva jo niso nikoli motile. Devize »Trifail« so zato na Dunaju vedno visoko notirale, letne bilance so izkazovale, in še izkazujejo, gorostaste dobičke. Ves ta kapital se je mogel svobodno gibati in se svobodno kopičiti, ker so šle naše meščanske kapitalistične stranke, vse brez razlike, pa i vlada sama, tej družbi prav čedno na roko. Trboveljska premogokopna družba in vse drugo, je poglavje zase, ki ga bo treba še temljito obravnavati. Za danes naj samo še omenimo, da

hoče družba zopet izkazati svojo ljubezen do delavstva s tem, da sedaj odpušča vsevprek svoje delavstvo, ne ustavljajoč se niti pri najstarejših, ki delajo že celo večnost za koristi trboveljskih akciionarjev. Ta redukcija, zlasti v tem času, ko vlada vsepovsod huda brezposelnost, je najbolj krivična in neumestna. Naravno, da vlada vsled tega v rudarskih vrstah huda skrb in vznemirjenost. Unija rudarjev je zato ponovno intervenirala in poslala sedaj »Delavski zbornici« vlogo, ki jo tu priobčujemo. Računati moramo, da bo s pomočjo zbornice in delavske solidarnosti vendar mogoče preprečiti vsaj najhujše.

Vloga Unije slovenskih rudarjev se glasi:

»V zadnjem času je začela Trboveljska prem. družba reducirati svoje delavstvo z motivacijo, da mora zaradi splošnega gospodarskega zastoja, povzročenega vsled znižanja premogovnih cen, ukreniti vse, da proizvajalne premoga zmanjša, da s tem vzdrži konkurenčno možnost na trgu.

To svojo namero je deloma izvedla že s tem, da je odpustila in službe vse staroupokojece. Sedaj pa, kolikor nam je po došli poročilih znano, je odredila, da se morajo vsi starejši rudarji, (ki so bili vsled svoje obolelosti, ki so si jo nakopali prej v rokih, kasneje nastavljeni pri zunanjem obratu) zdravniško preiskati, ter po rezultatu te preiskave upokojiti, ne glede na to, ali so to družinski očetje, ki bi lahko v normalnih razmerah delali še cela desetletja.

Namerava se nadalje odpustiti večje število delavcev in delavk, ki so po večini zaposleni na zunanjih obratih, ter prejema samo takozvano gospodsko dnino, ki je za dane razmere silno majhna, osobito še iz razloga, ker morajo ti ljudje večinoma skrbeti še za lastne družine.

Z ozirom na to, da je danes splošna industrijska kriza in v zvezi s tem brezposelnost delavstva v Sloveniji in v državi silno velika, je izključena vsaka možnost zaposlitve teh ljudi pri drugih podjetjih. Ti ljudje bi bili s tem oropani vsake eksistenčne možnosti za sebe in svoje družine in bi obenem prišli ob svoja borna stanovanja. Naprošamo zato Delavsko zbornico, da ukrene na merodajnih mestih vse potrebno, da se to zlo ne izvede, temveč da se stori vse, da se tem ljudem ohrani možnost eksistence. — Za Unijo slovenskih rudarjev: **Krušič in Arh.**

Pravijo...

da je „Slovenec“ že včeraj in že v uvodniku priznal, da so bili klerikalci pri volitvah v Delavsko zbornico po vseh pravilih civilnega in kanoničnega prava tepeni. In da bo do 2. februarja „Slovenec“ molil ta kratek očenaš:

Vero, cerkev, stranko, njene služkinje in ves aparat smo upregli — in nič ni pomagalo. Socialisti pa so priklicali zmršeno in heretično Karl Marksovo brado in pozivali na slogo delavstva — in že je pomagalo!

Charles Dickens:

Božična pesem

v prozi.

Duh se ne mudi tu, marveč veli Scroogeju, da se prime njegovega plašča. Vihrata preko širne pustinje — kam? Na morje? Na morje. V svojo grozo vidi Scrooge, ko se ozre, zadnjo suho zemljo, strašansko vrsto skal — že za seboj; na ušesa mu bije grom valov, valujočih, bučečih in besnečih med strahovitimi votlinami, ki so jih izdolbili.

Na otožni čeri pogreznjene skale, približno miljo od obale, ob kateri se razbija viharno besneče vodovje, stoji samotni svetilnik. Veliki kupi morskega bilja se plazijo po njegovem temelju in ptice viharnice — gnane od vetra, bi si mislil, kakor morska trava od vode — se dvigajo in padajo okoli njega kakor valovi, nad kojimi plujejo.

A celo tu sta moža, čuvaja luči, zanetita ogenj, ki meče skozi razpoko v debelem, kamenitem zidu žarek svetlobe na neznansko morje. Sežeta si v roke nad hrapavo mizo, za katero sedita, in si želita ob čutari groga²⁰ vso srečo k Božiču. Starejši, z obrazom, poškovanim in razritim od viharjev, zapoje, bučeč kot sam vihar razgledno pesem.

Duh se ne mudi tu, marveč veli Scroogeju, naj prej in naprej, dokler se ne spustita, kot je dejal Scroogeju, dalje proč od obali na neko ladjo. Stojita poleg krmarja ob kolesu in častnikov pred

opazovalnico. Same temne, pošastne postave! A vsak brenči kot božični napev ali misli kako božično misel ali šepetaje pripoveduje drugo o kakem minolem Božiču in nadah na dom, ki so z Božičem tako tesno združene. Sleherni mož na ladji, bedec ali speč, dober ali slab, ima danes boljšo besedo za tovariša ko kedaj; vsaj se vsaj deloma udeležuje božičnih slovesnosti in spominja njih, za koje skrbi iz daljave in o katerih vé, da se ga danes z veseljem spominjajo.

Nemalo preseneti Scroogeja, ki ves zatopljen posluša stokanje vetra in misli, kako resno je potovati skozi temno noč nad neznanim brezdnom, čigar globine so skrivnostne in neskončne kakor sama smrt — nemalo preseneti Scroogeja, pravim, ko tako zamišljen zdajci zasliši prisrčen smeh. Še bolj preseneti Scroogeja, ko spozna v njem smeh svojega nečaka in, da je v svetli, suhi, bleščeči sobi z duhom, ki se smehlja ob njegovi strani in z vidnim zadovoljstvom opazuje nečaka.

„Ha, ha!“ se smeje Scroogejev nečak. „Ha, ha, ha!“

Če slučajno po kakem neverjetnem naključju poznate človeka, ki bi imel bolj posrečen smeh od Scroogejevega nečaka, je vse, kar morem reči, da bi ga rad poznal tudi jaz. Seznanite ga z menoj in kakor dragocen biser bom čuval najino prijateljstvo.

Lepa, nepristranska in vse hvale vredna je uredba, da na svetu, kakorkoli je nalezljiva bole-

zen in skrb, ni ničesar tako silno nalezljivega kakor smeh in dobra volja. Ko se torej Scroogejev nečak tako smeje in prijema za trebuh, vrti glavo in pači obraz na najbolj čudne načine, se zasmee in smeje prisrčno kot on tudi Scroogejeva nečakinja po zakonu. Zbrani prijatelji ne malo ne zaostajajo in se krohotaajo z njima vred.

„Ha, ha! Ha, ha, ha, ha!“

„Rekel je, da je Božič budalost, kakor živim!“ jim zatruje Scroogejev nečak. „On to tudi misli!“

„Tem večje sramota zanj, Fred!“ dé Scroogejeva nečakinja nejevoljno. Oh, te ženske! Bog jih je dal! Nikdar ne naredijo kaj napol. Vedno mislijo resno.

Ona je zelo ljubka, izredno ljubka. Začudeno zroče oči, krasen obraz, mična, majhna usta, mične jamice okoli brade, ki preidejo druga v drugo, kadar se zasmee; in te oči, kakor dva svetla solnca, ki jih še nista videli v glavi kake stvarice. Vsa njena zunanost izziva — bi dejali — a tudi zadovoljuje, povsem zadovoljuje.

„On je smešen, star čudak, to je res,“ pravi Scroogejev nečak, „in ne tako ljubezniv, kakor bi lahko bil; a njegove napake so zanj kazni obenem in jaz mu nimam kaj očitati.“

„Prepričana sem, da je zelo bogat, Fred,“ namigne Scroogejeva nečakinja. „Vsaj ti si pravil.“

(Dalje prih.)

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

sobota, 30. jan.: »Naša kri«, premijera, izven,

nedelja, 31. jan., ob 20. uri: »Obri gospe Warrenove«, ljudska predstava po znižanih cenah.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

sobota, 30. jan.: zaprto, nedelja, 31. jan., ob 15. uri pop.: »Rigoletto«, ljudska predstava po znižanih cenah.

Primijera »Naše krvi« v ljubljanski drami. V soboto, dne 30. t. m. je v ljubljanski drami premijera Finžgarjeve igre »Naša kri«. Avtor je to popularno ljudsko igro korenito predelal.

Proslava Richarda Wagnerja v Münchnu. Letos proslave spomin Richarda Wagnerja v Münchnu z izvajanjem njegovih zbranih oper. Ves program bo ravnal dirigent in glasbeni ravnatelj dr. Karel Muck.

V drugi polovici meseca februarja priredi »Beogradsko društvo ljubitelja lepih umetnosti« razstavo francoske grafike 17. in 18. stoletja.

Opere na prostem. Pod milim nebom (če bi vedel, kakaj pravijo baš pod »milim« nebom?) se bo letos uprizorila v dunajski operi Bizetova opera »Carmen«. Pred dvema letoma je propadla na Dunaju »Aida« pod samim vodstvom skladatelja Mascagnija. In vendar sta si skladatelja sorodna po svojih kompozicijah!

Poleg Noblove še Beethovnova nagrada. Nemška vlada je osnovala letno nagrado za najboljša glazbena dela. Nagrada bo imela ime Beethovnova nagrada. Prva nagrada se izplača 26. marca l. 1927 ob stoletnici Beethovne smrti. Znašala bo 10.000 mark v zlatu.

Prepričanje in svoboda prepričanja.

Ob obeh pojmi se danes tolikanj govori in piše, z obema pojmom se razmetava in operira pri vseh mogočih debatah, ki naj imajo strankarski ali osebnostni značaj, da je skoro potrebno o obeh pojmi in razmerju teh dveh pojmov do nas nekaj več izgovoriti. Prepričanje je za nas tista skladnost, do katere se dokopljemo človek v primerjanju sebe do bližnjega, do sveta samega, do vere, te ali one, do stranke, te ali one, do znanstvene filozofske struje, te ali one, in zna pri tem primerjanju do vsega potegniti ravno linijo, ki veže osebnost samo z vsemi individualnimi lastnostmi z vsem svetom in njegovim pehanjem v borbi za luč in kruh.

Prepričanje je vsekakor širok pojem; različno je kot je različno po svojih individualnih, subjektivnih centrih človeštva samo. Ker je največkrat vsa sila človeka v subjektivnem gledanju človeštva in sveta in ker je lepota in podajanje lepote subjektivnega značaja, zato ne moremo preko subjektivnosti, ne da bi je analizirali v objektivnost, ki je smoter človeštva, pa če ga tudi nikdar mogoče ne dosežemo.

Da pa ima recimo subjektivno prepričanje tudi v jedru dosti objektivnih strani, ki se skladajo v nezvestni harmoniji, je več kot gotovo. Zato ima vsako, na zgoraj omenjeni način dokopano prepričanje, svojo absolutno eksistenčno pravico. Boj, ki se bje stotletja s prepričanjem, odnosno ki ga bjejo prepričanja s prepričanjem, ni toliko boj za in proti eksistenci prepričanja, je bolj boj za in proti pravicam in možnostim posameznih otenkov prepričanja, ki mogoče celo skladnost nekoliko ubijajo, ali pa ogrožajo. Tak boj je upravičen, upravičen pa dotlej, dokler ne prekorači meja in ne prehaja v nekako sovražno okolje, ki mu daje smernice slepa strast in osebni egoizem. Kdor se bje zgolj proti eksistenci prepričanja sočloveka, greši, ker ne dela miselno, pač pa v strasti, prav tako, kdor hoče na ta ali oni način uveljaviti samo svoje prepričanje in podvreči vsa druga.

Kajti kakor hitro moremo in smemo govoriti o eksistenčni pravici prepričanja takega ali takega, moramo istočasno priznati tudi svobodo tistega prepričanja, to se pravi, da sme z njim svobodno razpolagati in v slutenju svojih objektivnih vrednot pobijati človeštvu škodljive prirastke in odrastke drugih prepričanj.

Življenje je boj, je kot človeštvo stara resnica. Da pa je zgodovina obsodila boj, ki je prekoračil krog svojih pravic, nam je pa tudi znano, ker je tak boj vedno prešel v despotizem, tiranstvo, demagogijo, skratka, v suženjsko tlačanje sovrednih slojev in narodov. Kako so taki izrodki poginili, jih nam svetovna zgodovina pač dovolj navaja.

Prepričanje je torej vsako zase sveto in mu je po naravi dana svoboda. Kdor se zaletava ob prepričanje sočloveka, ki ne prisegava in slepo ne raka za njegovim prepričanjem, je ali omejen, ali pa hudoben, pravzaprav podel.

Kako je danes pri nas, nam je znano. Da se danes prepričanje »manj vrednih, podrejenih« slojev pobija, ker noče prodati in uničiti svoje individualnosti, je tudi znano, in zato se ne bojimo. Čas in razvoj sta neizprosna.

Križem sveta.

Kot med Kitajci, tako tudi med Japonci prebivalstvo silno narašča. Vsako leto se Japonci pomnože za tri četrti milijona. Amerika se tega naraščanja boji, ker sili rumeno plemo na ameriški kontinent ter s svojo ceno delovno silo izpodriva delavce v Ameriki.

Tudi v Ameriki hočejo imeti stavbe na kolih. Društvo hotelirjev v New Yorku namerava zgraditi v Miami mesto, ki bo stalo na koleh kot italijanske Benetke.

Italija narašča na rovaš priključenih slovanskih in nemških ozemelj. Od zadnjega ljudskega štetja l. 1921. je število italijanskega prebivalstva narastlo za tri milijone. Sedaj šteje Italija nad 42 milijonov prebivalstva. Najbolj obljudene so milanska, rimska, napoljska, turinska in videmska pokrajina.

Po svetu. V okolici Teplice, v revirnem delu Češke, so se baje pojavile v zadnjih dneh številne žive gosenice. Bile so ogljeno črne, ter nad dva centimetra dolge. Poginile so pa, kakor hitro so se razlezele po snegu. Tako poročajo »Lidove Novine«. Čehi so iznajdljiv narod, ni izključeno, da je sneg z gosenicami tudi njihova iznajdba. Možno pa je, saj si narava dovoljuje vsemogoče neverjetnosti.

Ljeningova žena roj. Krupskaja je odpotovala v Berlin na lečenje. Nameravala je iti v Anglijo, a ni dobila dovoljenja.

Tibetanska vlada je obvestila ameriško vlado, da je izdala prepoved uvoza tobaka, češ, da dim tobaka nadleguje bogove in tvori vzroke za boleznj ljudi in živali.

Napredek in omejenost.

L. 1873. so zavrnilo Darwinov spremen v »Akademijo znanosti« v Parizu. Namesto njega pa so izvolili nekega gospoda Lovenja, ki ni prav nič pomnil in je bil pravi prototip znanstvenega šušmarja.

Iznaditelja o ohranitvi energije Roberta Mayerja so učenjaki tako zasmejovali, da je težko zbolel na živcih in se v blaznosti vrgel skozi okno. Električarju Ohmu so očitali, da je norec.

Kraljevska družba angleška je leta 1841 odklonila postavitev spominske plošče slovitemu Joulu, par desetletij nato pa celo Darwinu in je namesto spomenika slavnemu učenjaku ustanovila opišnjak.

Ko je Franklin kraljevski družbi v Londonu poročal o svoji najnovejši iznajdbi o strelovodu, ki more izvesti elektriko iz ozračja, se mu je vsa učna družina smejala. Oblasti so mu celo prepovedale tiskati njegov spis.

Zeppelin so na inženjerskem zborovanju v Kielu l. 1901. proglasili za norec, ko je kratko pred tem izvršil velikopotezne in uspešne poizkuse z vodljivim zrakoplovom.

Dnevne novice.

Himen. Poročil se je naš vrli sodrug in meteor »Delavske Politike« gospod Fr. Merčun z gospodično Lojziko Šušteršičevo. Natihoma v ta težki jarem odhajajo čemu paru želimo obilo sreče!

»Vojna vojni!« V četrtek, 28. t. m. ob 7. uri zvečer je priredila »Delavska akademija« svoj šestnajsti večer. Predaval je stari socialista s. Kopač o temi »Vojna vojni!« Predavanje so spremljale skioptične slike. Vsem, ki so se kedaj udeležili vojne, so se zopet vzbudili spomini na ona težka leta grozot in trpljenja; oni pa, ki so občutili to trpljenje le v zaledju — saj ga je bilo tudi tu dosti in preveč — so se še enkrat zamislili v to strašno polpreteklo dobo. Ostri kontrasti iz svetovne vojne so se zožili pred oči. Tu ranjenec z razbitim obrazom in lačen, tam štabni častnik, gosteč se z izbranimi jedmi in vini, ves rejen in zalit. Vojaki v podzemeljskih luknjah in takoj za to druga slika — gostija štaba, ki ji prisostvujejo tudi civilisti, in, kajpak, tudi gospod kurat. Strupeni plini, žičnati španski jezdec, minirane kaverne, torpedi, topovi, vojni zrakoplovi, pa tudi begunci, v kletih skriti ljudje, ranjenci, ki umirajo brez zdravnika, razsuta mesta, ljudstvo, v dolgih vrstah čakajoče na kruh... Na eni strani beda, pomanjkanje, ubijanje ljudi, na drugi strani pa brezsrčna igra s človeškimi življenji, vse to je prevzelo vse navzoče (kakih 250), da so odhajali s trdnim prepričanjem: »Nikdar več vojne!«

Dnevno časopisje se vsak dan bavi z raznimi mladimi in starimi berači, ki si prosijo kruha, vsakdanjega kruha, na bolj ali manj čeden način. Prav! Pri tem pa pozabljajo na vzroke, ki vse take in slične berače vedejo do tega posla. Starejši so izmozgani in izgarani od dela, ki jim ni dal toliko zaslužka, da bi se njim okoristili na starost. Zavarovani pa tudi niso bili, vsi pa zopet niso tako srečni, da bi bili deležni pokojnine. Mlajši, ki so še deloma pri močeh, bi si kruh radi prisluzili, pa ga zopet ne morejo, vsaj v zadostni meri ne. Mora beračiti, ali on, ali njegova žena, ali celo njegovi otroci. Poleg tega imamo nešteto invalidov, ki s svojo invalidnino niti stanovanja ne morejo plačati. Stvar je pa ta: naše oblasti, odnosno naša vlada, se za nižje sloje prav nič ne briga; institucije, ki bi vsaj malo podpirale onemogle, država zanemarija, odpoveduje kredite in štedi... Pri teh razmerah in pri toliki brezposelnosti je še čudno, da ni kriminalnih slučajev še več in da beračev še ni tako ogromno število na cestah in na romanju od hiše do hiše, kolikor jih je v resnici med črnimi zidovi, v jetičnem pokašljevanju, umiranju in pridušnem molku. Naš človek pač do zadnjega prkrija svoje siromaštvo in če gre beračiti, je že prej poizkusil vsa pota, da si na drug način dobi kruha. Preden obsojamo in sodimo, oglejmo si človeka od vseh strani, pogledjmo mu skozi strgane cumje tudi v dušo... Ni vsak tat po poklicu, ni vsak notoričen, največ je tatov in beračev iz potrebe, ki se lotijo nečednega posla iz malo znanih motivov. Kadar bo pa država v zadostni meri, — vsaj senčno njenemu militarizmu —, tudi v socialnem pogledu pomagal, bo le malo tatvin, beračev morebiti celo ne... Da bi se pa razgalili grehi takozvani višjih krogov — kot se razgaljajo nižjih — kako bi se spogledali oboji grešniki med seboj!

»Del. kmečki list« bi bil lahko bolj objektivni in duhoviti. Prav nobene potrebe ni, da bi pisal še bolj neumno in prostaško kot »Naprej« sam. Take budalosti, kakor je ona persiflasa o »delavski usodi«, bi ne smela zagledati meglenega ljubljanskega dneva niti v Gustinčičevem žurnalu. Še večja neokusnost je pa notica o nadurah za uslužbenke, odnosno uslužbenke »Del. zbornice.« To osobje ni bilo baš najslabše plačano, pa ne glede na to, vodila se je v tem slučaju borba za delavsko stvar, tisti, ki so v tej borbi sodelovali so bili takorekoč kakor vojaki na bojnem polju. Komunistični list bi moral vedeti, da zvest vojak delavske armade ne šteje nadure, ne računa napore in žrtve po železniški uri. Pa so še druge stvari v tem listu, ki mejijo na neokusnost, neumnost in skrajno surovost. »DKL.« hoče menda konkurirati z »Naprejem«. Naj mu tekne. Revolucionarnih značajev s tem ne bo vzgojil.

Znan dobrovoljce iz Dobrudže, ki mu je bil komandant pokojni dr. Perić je že čez tri mesece brezposeln. Mož je bil svoječasno obsojen na smrt, pa ga je Karlovo kronanje rešilo vešal. Bil je vedno navdušen Sokol, napred-

njak itd. itd... No, ja, pomoči je hotel dobiti tudi pri znanem nacionalnem prvaku. Ta je pa opravil z njim kar na hodniku. Prebral je njegov uradno podpisan »Cursiculum vitae« ter nato rekel: »Priatelj, jaz nimam nič, jaz vam ne morem pomagati.« — ter ga odslovil. Neka ženska, ki je ves razgovor čula, je bila toliko usmiljena, da je možakarju drugi dan iz lastnih, krvavo zaslužnih prihrankov, ponudila 20 dinarjev... Toliko samo mimogrede.

Pašić se je s svojo famijlo v četrtek vračal skozi Ljubljano v Beograd. Na kolodvoru so ga počastili razni naši predstavniki, le dr. Žerjava ni bilo blizu. Momentano mu je Pribežević več. Tempora mutantur!

Ljubljanski grad je dobil demokratsko organizacijo, torej nov, pisan privesek k »zmagi« demokratske misli. Omenjamo samo, da so na gradu poceni stanovanja, stanovalci pa siromašni in po večini iz nižjih plasti naroda in no, triumvirat ljubljanski, kakaj bi jih ne pritegnil nase, če že ne vse, vsaj nekaj — število je število — pa če se prav ob volitvah izneveri.

Nagrada za cestarje. Avtomobilni klub je razpisal za uboge cestarje posebne nagrade. Res je, cestarji zaslužijo nagrade. Vsaj vrše svoje službe v najneugodnejših razmerah in okoliščinah. Drugo vprašanje pa je: kako pa naj drže cestarji svoje ceste v redu, če jim manjka peska in kamenja. — Zato naj se avtomobilni klub pobriga tudi za to. Prav tako pa naj se stanovalci Tržaške in Dunajske ceste pobrigajo za to, da bodo tudi škandalozni hodniki po cestah končno vendarle očiščeni in urejeni. Se sedaj je po hodnikih in ob njih polno snega in s skrbjo čakajo vsi, kako bodo plavali in brodili ob prvi vremenski izpremembi.

Na Bregu stoji še vedno zagnjen kup pohištva in nihče od merodajnih faktorjev se za ta kup ne zmeni. Čudno, da se ne zavedajo gospodje iz bližine magistrata, da to ulico posečajo tudi tujei in da jim pade v oči tudi ta kup. Drugod namreč s takimi stvarmi hitreje pospravijo. Pa to ne gleda na tujee, tudi človekoljubnost ljubljancov, mislimo, je vsaj v toliko napredovala da se ji upira tak »kuriosum«.

ŽIKA

je najboljša žitna kava!

Reklame

ne potrebuje

O. Bernatović

ker se blago radi svoje kvalitete in cene samo priporoča. 83

Drogerije, apoteke, Hvalijo strupene leke, Če tam kupiš kaj, to znaaj: Lekov lek je »Buddha« čaj! 75

V kratkem dobimo zopet nove tišočinarske bankovce. Pripeljala jih je že francoska ladja v pristanišče na Sušaku. Nova poteza torej za zboljšanje valute.

Za žensko emancipacijo se je navdušil vsekakor tudi naš prosvetni minister. Ukinil je obvezno poučevanje ročnih del na učiteljskih. Mogoče namerava Radič ženska ročna dela sploh monopolizirati, ali pa učiteljice primorati, da se bavijo z drugimi stvarmi kot s šolo.

Spretnega tatu so vjeli v Ljubljani v osebi Peklanka Franca. Kjer je služboval, povsod je s svojim tovarišem odnesel, kar mu je prijalo. Če ni bilo ure, so mu bili dobri čevlji, če ni bilo čevljev, odnesel je tudi suknjo, vedno se je pa znal spretno skrivati. Nazadnje so ga pa le zalotili.

Smrtna nesreča. V Mariboru je padel s stopnice železniškega voza neki železničar, kolesje mu je odrezalo glavo.

Neprijetna izguba. Neka dama je večeraj izgubila zlat uhan z briljantom, ko se je vračala s hotela »Unions«. Možno je tudi, da ji je bil uhan ukraden.

Pes je ušel svojemu gospodarju in se ne vrne. Je lep »Doberman.« H komur je pribežal, naj ga izroči policiji.

Sodišče.

»Kropar!« —
 »Vi ste oženjen!«
 »Da!«
 »Toženi ste, da ste nakupovali v bližini Medvod staro železnino in v Stanežičah zmaknili star kotel iz litega železa in ga prodali nekemu livarju.«
 »To pa ni res, gospod sodnik!«
 »Kako, da ne! Saj ste orožnikom priznali tatvino, kako da tukaj tajite!«
 »Gospod sodnik, nisem, če vam rečem, da nisem!«
 »Kropar, ne tajite!«
 »Gospod, jaz nisem Kropar, jaz sem Oblak!«
 »A tako, zakaj se pa oglašate, če kličem Kroparja.«
 Oblak je pokazal vabilo, zeleno, in revež je bil ves zmeden.
 »Počakajte, pridete kmalu na vrsto!« Pravega Kroparja ni bilo in Oblaku ni bilo treba dolgo čakati.
 »No, vi ste pa toženi, da ste ukradli v Klečah okoli 20 kg repe.«
 »Ja, mimo sem šel, pa sem jo nekaj naložil v vrečo, ni pa bilo vsega 20 kg. Vzel sem tako mimogrede. Dopadla se mi je, pa sem si jo hotel ogledati...«
 »Potem sem jo pošteno vrnil...«
 »Seveda, ko so vas prijeli orožniki. Kmet vas je takoj ovadil. — Koli-ko je pa bila repa takrat vredna?«
 »Se po dve kroni kg ni bila.«
 »Torej 40 dinarjev vse skupaj!«
 Možakar je dobil zaradi repe 12 ur zapora; s stroški, namreč sodnimi stroški z vsemi pritisklinami bi si eden kot drugi nabavil lahko nekaj stotov repe. Birokratična brezobzirnost in pedantična tenkovestnost v nekaterih stvarih samó, je pustila v našem narodu močne sledove.

Prekmurske novice.

Murska Sobota. »Slovenec« dopisnik je glede volilne svobode pri volitvah v Del. zbornico silno radoveden, zato pravi v četrtkovi številki »Slovenec«, da bi znal Komavli o tem mar-

sikaj povedati. Ker je tako radoveden naj mu bo ustrezno: Za volitve v Del. zbornico se je med drugimi »volilci« zelo zanimala tudi »Obrtna zadruga čevljarjev« iz Turnišča, torej delodajalska organizacija, katere člani skoro vsi pristaši SLS. Ali je tu odločala volja delavcev? Smo tudi radovedni in prosimo gospoda »Slovenčevega« dopisnika, ki je o kršitvi volilne svobode od strani drugih tako dobro informiran, da nam to pojasni.

Osebnost. Te dni je pri srezkem poglavarstvu nastopil službo vladni tajnik gospod Forčesin, ki je dosedaj služboval v Ptujcu.

Naše zaupnike opozarjamo, da je med posameznimi delavci še precej takih, ki niso še oddali volilnih kuvert za volitve v Del. zbornico. Zaupniki naj se prihodnje dni potrudijo ter zbirajo kuverte tudi med posamezniki, ker je škoda, če se ti raztresni glasovi razgubijo.

Lokalni pomožni odbor za podporo oškodovancev po poplavi pretresa te dni prošnje za podpore in odloča o istih upravičenosti z ozirom na komisijonalno ugotovljeno škodo. Zeleti je, da se odbor ozira posebno na gospodarsko in pridobitno stanje oškodovancev, ker se govori, da so vložili prošnje tudi taki, ki so v pridobitvenem oziru na precej dobri podlagi.

Trbovlje.

Gostovanje Hrastniške »Svobode« na našem odru, z igro »Materina ljubezen«, je naše občinstvo precej presenetilo. Igra sama na sebi, ki je zelo lepa, ker je socialnega pomena in precej revolucionarna, je napravila velik vtis. Igra slika učinkovito trpljenje in skrb matere zaradi sina, ki se bori za idejo in stranko, za osvoboditev razlaščenih in zatiranih. V svoji veliki ljubezni do sina in do trpečih pa blagoslovlja naposled sina, ko se poda na zadnjo obupno pot za ljudstvo, pri čemer ga izsledi oblast in zapre za dolga težka leta. — V prvi vrsti moramo čestitati sodružici Primškovi, ki je spretno priredila to igro iz italijanske-

ga teksta in tudi sama igrala naslovno vlogo z vnelo in doumevanjem. Karlo, njen sin, je bil tudi dobro izbran za to vlogo, in pokazal je s svojim nastopom, da razume težnje in kontraste delavskega gibanja. Le tuintam je bil morda premalo ognjevit. — Karmela Jurec, rejenka, nas je presenetila s svojo gladko govorico in precej živahnim temperamentom. Priporočamo ji, da se še nadalje udejstvuje v dramatik, ker je videti, da ima precej talenta. Naldo, njen brat, v svoji vlogi kot slaboumen, je istotako dobro pogodil svojo ulogo. Hugo Rovela, župan, je bil morda v svoji ulogi premalo energičen. Jakob Riva, občinski pisar, nam je podal v svoji ulogi jako dobro starega proletarca, samo izgovarjava je bila preveč domača. Sodr. režiserju čestitamo. Njegova režija in razdelitev vlog pri tej igri je bila posrečena. Hrastniški sodruzi so pokazali s to predstavo, kako globoko čutijo in razumejo proletarsko idejo. Svetujemo jim, da skušajo to socialno dramo zanesti v vse delavske centre.

»Svoboda« Trbovlje uprizori v nedeljo, 31. januarja ob 5. popoldne v »Delavskem domu« igro »Rokovnjači« s petjem, katerega spremlja šramelj g. Drekslerja. Igra se ne bo ponovila, zato v nedeljo vsi v »Delavski dom«.

Hrastnik.

Hrastnik. »Slovenec« je priobčil pod naslovom »Nezaslišano izsiljevanje volilnih kuvert« dopis iz Hrastnika. Dopisnik piše, da smo socialisti kar zastražili vhod v čakalnico, noter pa poslali nabiralce kuvert. Da bo javnost na jasnem, kako je bilo, poročam sledeče: Res je, da smo bili notri in smo tudi zunaj ljudem razlagali, katero listo naj volijo. Notri smo pa šli, ker so bili notri že zastopniki vseh strank. Ko so ljudje jeli hoditi brez kuvert vrn, smo šli še mi notri ter vam prepričali nabiranje kuvert. Izkoriščevalci, kdaj prihajate med delavce? Samo takrat si upate med delavce, kadar bi radi imeli njihove glasove, potlej

vas pa ni več, da bi nas vsaj informirali kaj delate zase in za svoje potrebe. Hrastniško delavstvo je 15. januarja pokazalo svojo zavednost in je nam z ogromno večino izdalo svoje kuverte. »Slovenec« piše nadalje, da je dobil vozač France Kmet tri glasovne kuverte zase, brata in očeta, pa da mu jih je vzel neki socialista. To je laž. Najprej oče sploh ne dela več pri rudniku, ker je že vpokojen in vpokojenci nimajo pravice do kuvert, drugič so pa naši zaupniki imeli natančno navodila, kako naj ravna in kdaj smejo kuverte sprejeti, če je predpisana. Značilno pa je posebno to, da nas je bernočev P. denunciral klerikalcem, volilnim odbornikom in demokratom, kar je razvidno iz »Slovenčevega« dopisa. Šramota za delavskega zastopnika, kot se imenuje. Gospoda okoli SLS čuti, da je v Hrastniku odigrala in se jezi, da imamo že mi vse kuverte v rokah. To vam povemo s drugimi širom Slovenije, da si bodete na jasnem, kako je izpadla volilna borba za nas in za naše nasprotnike.

Tržič.

Na dopis v »Slovenec« z dne 24. t. m., ki poroča o strahovitem terorju v Tržiču, odgovarjam nastopno: »Delitev volilnih kuvert se je vršila popolnoma pravilno, ker sva s. Snaj in jaz pazila, da se vse vrši pravilno. Jaz sam sem opozarjal volilce, naj se takoj odstranijo iz dvorane, ko dobe glasovne kuverte. To se je tudi zgodilo. Da bi s. Snaj vršil takšen teror, je neresnica. Pač pa je bil odposlan iz volilnega lokala neki sitnež, ki sploh ni imel volilne pravice. Kradel je pač čas Bogu in Glanzmannu. Dne 16. t. m. je bil s. Snaj ves dan v Ljubljani in ni mogel vplivati na nikaršnje volitve. Ako se gospodje od SLS jezijo, naj se pomirijo in počakajo na rezultat volitev dne 2. februarja. Delavstvo je izpregledalo klerikalne intrige, uvidelo je, da jim klerikalizem povzroča samo križe in težave. Gospodom okoli »Slovenca« priporočamo malo več resničnosti!

Naročajte in širite „DEL. POLITIKO“!

Za Hrastnik in okolico iščemo raznašalce za Delavsko Politiko. — Oglasi naj se v Konzumnem društvu rudarjev v Hrastniku. 70

Za Zagorje

in okolico išče uprava našega lista spretno raznašalce oz. kolporterje. Oglasi se je pismeno na upravo Delavske Politike v Ljubljani. 23

Pozor delavci! Pozor delavci!

ŽIMNICE

matrace, posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divani in tapetne izdelke naših najcenejše

RUDOLF RADOVAN,
tapetnik

Krekov trg št. 7
poleg Mestnega doma

Knjiga
Knafličev „SOCIALIZEM“ se kupi. Ponudbe na upravo lista. 85

Za Jesenice in Javornik
iščemo raznašalce za „Delavsko Politiko“. Ponudbe na upravo lista. 69

Poslovne knjige

lično črtane, v fini trpežni vezavi Vam dobavi najceneje knjigovoznica in črtalnica

A. JANEŽIČ, LJUBLJANA,
Florjanska ulica 84

Najcenejša in največja zaloga dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, delov in pnevmatik. Otroški vozički različnih vrst po čudovito nizki ceni. Posebni oddelak za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, šivalnih strojev i. t. d. Shranijo se preko zim. Pr daja tudi na obroke.
Ceniki franko!

„TRIBUNA“ F. B. L.
tovarna, dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4. 82

PRODUKCIJA!

Kupujte le

„Produkcija“ kremo
 „Produkcija“ mast
 „Produkcija“ plavilo
 „Produkcija“ čistilo (Produktol)

Lastni izdelki „Produkcije“
 osrednje nakupovalne, proizvodne in prodajalne zadruga v Ljubljani

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova cesta

je centralni denarni zavod delavskih in kmetijskih zadrug Slovenije

Obrestuje naloženi denar zelo ugodno in po dogovoru.
Izvršuje vestno in kulantno vse posle, ki spadajo v bančno stroko. **Izvršuje** nakazila v tuzemstvo in v inozemstvo.

Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje. **Izdaja uverenja** za izvoz blaga. **Prodaja s ečke državne loterije** i. t. d. i. t. d.

Brzjavni naslov: Zadrubanka, Ljubljana. — Telefon št. 367.